

Davanje lijekova

Bespotrebno davanje lijekova mlađoj djeci - bilo da se radi o lijekovima kupljenim u slobodnoj prodaji ili prepisanim od strane liječnika, predstavlja sve veći problem. Često puta se dešava da se djeci koja boluju od virusa (npr. prehlade ili gripe), nepravilno prepisuju antibiotici. Većinu ovakvih oboljenja uzrokuju virusi, što znači da antibiotici ne pomažu. Antibiotici ponekad čak mogu i uzrokovati neugodne posljedice poput proljeva. Također, zabrinjava i činjenica da sve veći broj djece uzima lijekove koji se mogu dobiti u slobodnoj prodaji. Neki od tih lijekova su djelotvorni i neškodljivi, ali mnogi nemaju nikakvo ljekovito djelovanje, neki više škode nego što koriste, neki su pak toksični ako ih se prima u većim dozama, a ponekad se javljaju i štetne posljedice koje su rezultat međusobne interakcije prepisanih lijekova i onih koji se dobivaju u slobodnoj prodaji.

Bolovi i temperatura. Lijekovi na bazi paracetamola (Panadol, Tylenol, Dymadon) se obično koriste za umirenje bolova i snižavanje temperature. Djeca koja imaju temperaturu uglavnom se osjećaju bezvoljno i plačljivo, međutim, temperatura sama po sebi nije štetna, pa je stoga nema potrebe odmah spuštati. Pojava temperature ukazuje da se tijelo bori protiv infekcije. Postoje dokazi koji ukazuju na to da lijekovi za spuštavanje temperature mogu oslabiti imunološki sustav koji pomaže u borbi protiv infekcije. U većini slučajeva ne treba se previše opterećivati snižavanjem temperature, nego pratiti kako dijete izgleda i kako se ponaša, te obratiti pažnju na druge simptome poput povraćanja ili kašlja. Lijekovi se trebaju davati samo u slučajevima kada temperatura prilično utječe na dijete. Paracetamol je neškodljiv ukoliko se daje u dozvoljenim granicama, ali prevelike doze mogu uzrokovati oštećenje jetre. Od ključnog je značaja uvijek pažljivo pročitati oznake na etiketama i uputstva za upotrebu. Paracetamol za djecu, na tržištu se može dobiti u različitim jačinama i formulacijama i apsolutno je neophodno da se djeci daje doza prilagođena njihovoj težini. Ibuprofen (Nurofen, Iprofen), koji je alternativa paracetamolu, je također relativno neškodljiv, ali ga treba izbjegavati ukoliko dijete povraća ili ima astmu. Aspirin se nikada ne smije davati bebama, zato što može izazvati ozbiljne posljedice.

Kašalj, prehada i začepljenje nosa. Lijekovi za otvaranje nosnih zračnih puteva i ostali lijekovi protiv prehlade i gripe, često se reklamiraju za ublažavanje simptoma prehlade i gripe, međutim, malo je dokaza da oni zaista pomažu. Dapače, postoje indikacije da ovi lijekovi mogu izazvati neugodne nuspojave poput iritacije, zbunjenosti i pospanosti. Lijekovi za otvaranje nosnih zračnih puteva koji se uzimaju oralno (Dimetapp Elixir i Demazine Syrup) nisu preporučljivi za djecu mlađu od 2 godine. Kapi i ostali medikamenti koji se apliciraju direktno u nos (Drixine i Dimetapp), često nisu djelotvorni kod djece. Kašalj je uobičajen i čest simptom virusne infekcije gornjih dišnih puteva. Lijekovi protiv kašlja (Actifed i Robitussin) ne pomažu kod smrivanja učestalosti, intenziteta ili trajanja kašlja. Kašljanje je korisno za uklanjanje sluzi iz dječjih dišnih puteva i sprječavanje pojave sekundarnih infekcija.

Problemi u ponašanju i poteškoće u spavanju. Ponekad se određeni lijekovi koji se mogu dobiti u slobodnoj prodaji (Phenergan ili Vallergan) koriste da bi se dijete utišalo, umirilo ili uspavalo. Korištenje takvih lijekova za kontrolu dječjeg ponašanja je gotovo uvijek neopravdana alternativa jasnom postavljanju granica, održavanju rutine i pohvali dobrog ponašanja. Lijekovi mogu dijete napraviti nešto mirnijim i lakšim za kontrolu, ali nuspojave poput omamljenosti često onemogućavaju djeci normalno učenje i istraživanje. Manji broj djece na ove lijekove reagira obrnuto od onoga što se očekuje - dakle, pojačanom aktivnošću i razbuzanošću.

Vitamini i minerali. Dosta roditelja daje djeci različite kombinacije vitamina, minerala i ostalih prirodnih sastojaka, kako bi im pojačali imunološki sustav, poboljšali zdravlje, pospješili rast i razvoj i osnažili ih. Ne postoje nikakvi dokazi da to doprinosi zdravlju djeteta. Pravi nedostatak vitamina ili minerala je vrlo rijetka pojava kod djece.

Profesor Frank Oberklaid, direktor, Društveni centar za zdravlje djeteta

Ova brošura za roditelje dostupna je i na drugim jezicima, a može je se skinuti za isprintavanje sa internet stranice Early Childhood Connections.
www.econnections.com.au

Inicijativa slijedećih organizacija:

National Childcare Accreditation Council

Australian Government
Department of Family and Community Services